Information till dig som vill veta mer om riksfärdtjänst

Viktigt att tänka på

Ansökan om riksfärdtjänst ska lämnas till stadsdelsförvaltningen i god tid före planerad resa. Vid behov ska ansökan styrkas med läkarintyg. Då den enskilde fått sitt beslut om resa med riksfärdtjänst kommer handläggaren på stadsdelsförvaltningen att lämna information om vilken beställningsrutin som gäller för resan. Legitimationskrav gäller vid alla resor.

Staden har från och med den 1 oktober 2026 avtal med Riksfärdtjänst i Sverige AB för bokning av resor med riksfärdtjänst. Företaget beställer riksfärdtjänstresor med tåg, flyg, buss, båt, taxi och specialfordon. Telefon 016-15 05 50, Riksfärdtjänsten i Sverige AB:s webbplats (öppnas i webbläsare)

Rätt till riksfärdtjänst

Rätt till riksfärdtjänst har den som är folkbokförd i Stockholms kommun och som på grund av en stor och varaktig funktionsnedsättning (minst sex månader) är i behov av personligt stöd, hjälpmedel eller resa med annat färdsätt för att genomföra resan. Den eventuella merkostnad som uppstår för resan p.g.a. funktionsnedsättningen ger rätt till resa med riksfärdtjänst om övriga kriterier enligt lag uppfylls. Respektive stadsdelsnämnd ansvarar för personer som är folkbokförda i den egna stadsdelen och för de personer som stadsdelsnämnden har placerat i andra boendeformer och fortfarande har kvar ansvaret för. En person som inte är folkbokförd i Sverige kan inte beviljas resa med riksfärdtjänst.

Personer under 18 år kan beviljas riksfärdtjänst om resan till följd av funktionsnedsättningen måste göras på ett mer kostsamt sätt. Enligt 5 § i lagen om riksfärdtjänst ska prövningen av ansökan göras i förhållande till barn i motsvarande ålder utan funktionsnedsättning.

Resa med riksfärdtjänst beviljas inte om stat, kommun eller landsting av någon anledning betalar för resan eller om resan företas i tjänsten. Riksfärdtjänst ska inte beviljas för resor till och från skola, arbete, sjukvård eller medicinsk behandling.

Undantag från ovanstående är resa i syfte att fullgöra förtroendeuppdrag i en förening, t.ex. en handikappförening. Förtroendeuppdrag i en förening ska betraktas som en privat resa och är inom ramen för lagen om riksfärdtjänst. Detta gäller dock inte förtroendeuppdrag i fackliga föreningar, då dessa har tydlig anknytning till den enskildes arbete (HFD mål nr. 4942-10). Är syftet med resan arbete ska detta inte beviljas och bekostas inom ramen för riksfärdtjänst.

Riksfärdtjänst ska inte beviljas för att allmänna kommunikationer avgår för sällan eller vid fel tid. Inte heller kan riksfärdtjänst beviljas för resa med privatbil, hyrt fordon eller som ersättning till en person som transporterar den enskilde.

Resans ändamål ska vara rekreation, fritidsverksamhet eller enskild angelägenhet (exempelvis bröllop, begravning, barndop, födelsedagsfest, nära anhörigs sjukdom) och ska ske från en kommun till en annan inom Sverige. Gällande riksfärdtjänstresa i samband med flytt måste detta bedömas i det enskilda fallet. I Stockholm sträcker sig färdtjänstområdet inom hela Stockholms län och riksfärdtjänst blir aktuellt endast vid resor till resmål utanför länet.

Anslutningsresa

Om den enskilde är i behov av anslutningsresa i den kommun där resmålet ligger, ska färdtjänstens utomlänsbiljetter användas om den enskilde är beviljad färdtjänst. Detta kan vara t.ex. om den enskilde reser med riksfärdtjänst med flyg till en flygplats och sedan ska ta sig till en adress inom den kommunen. Då ska färdtjänstens utomlänsbiljetter användas. Saknar den enskilde färdtjänsttillstånd och därmed möjligheten att få utomlänsbiljetter ska denne själv ansvara för anslutningsresan, d.v.s. resan från flygplatsen till den slutliga adressen. Om den enskilde p.g.a. sin funktionsnedsättning behöver stöd vid hela resan d.v.s. från sin hemadress fram till en slutlig adress ska färdsättet för riksfärdtjänst anpassas utifrån detta.

Behov av stöd för att genomföra resan

Personlig assistans

Om den enskilde är beviljad personlig assistans reser assistenten med som ledsagare på resan. Enligt gällande rättspraxis ska hela resekostnaden för assistenten ersättas av kommunen, detta gäller oavsett om assistansen är beviljad enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller socialförsäkringsbalken (SFB). Resor av det slag som är aktuella med riksfärdtjänst bedöms i rättspraxis inte ingå i de omkostnader som täcks av assistansersättningen.

Ledsagare

Den som har behov av personligt stöd för att genomföra resan har rätt att beviljas ledsagare. I de fall den enskilde endast behöver ledsagare för att genomföra vissa delar av resan ska ledsagare ändå beviljas för hela resan. Med ledsagare avses den person som följer med den enskilde för att hjälpa till under själva resan om den enskilde har behov av stöd som inte ges ombord, exempelvis vid toalettbesök eller för att äta. I sällsynta fall kan den enskilde vara i behov av två ledsagare under resan, detta kan då beviljas.

Behov av ledsagning som endast uppstår i samband med på- och avstigning samt på stationer och terminaler i samband med byte av färdsätt bekostas aldrig av stadsdelsnämnden. Denna service ges idag på de flesta större stationer och terminaler. På vissa flygplatser finns idag en väl fungerande service även för barn som reser själva.

Medresenär

Vid riksfärdtjänstresa med taxi eller ett för ändamålet särskilt anpassat fordon får riksfärdtjänstberättigad person ta med en medresenär, förutsatt att den riksfärdtjänstberättigade samt eventuell ledsagare och medresenären ryms i ett fordon.

Barn som medresenär

En riksfärdtjänstberättigad person får vid resa med taxi eller ett för ändamålet anpassat fordon ta med egna barn under 18 år som medresenär. Är den riksfärdtjänstberättigade ett barn under 18 år får barnet även ta med syskon under 18 år. Detta under förutsättning att den riksfärdtjänstberättigade samt eventuell ledsagare och medresenär/er ryms i ett fordon.

Hjälpmedel

För vissa personer är det nödvändigt att ha hjälpmedel med sig för att kunna genomföra själva resan, t ex rollator eller rullstol. Behovet av hjälpmedel kan då vara avgörande för bedömningen av rätt till resa med riksfärdtjänst och vid val av det färdsätt som den enskilde ska beviljas. Även sådana djur som förskrivs som hjälpmedel, t.ex. ledarhund, omfattas.

Huvudregeln är att personligt förskrivna hjälpmedel som behövs för att genomföra själva resan får medtas. Om den enskilde dessutom har behov av andra personligt förskrivna hjälpmedel eller icke personligt förskrivna hjälpmedel under själva vistelsen, får dessa tas med inom ramen för riksfärdtjänsten förutsatt att detta inte påverkar valet av färdsätt och därmed kostnaden för kommunen. Om en ökad kostnad uppstår till följd av att den enskilde tar med hjälpmedel som inte har bedömts behövas för att genomföra resan är det den enskilde som får finansiera denna kostnad. Den enskilde kan vända sig till förskrivaren av hjälpmedel i sin hemkommun för mer information.

Beställning av resa

Då den enskilde får sitt beslut om resa med riksfärdtjänst ska denne informeras om vilken beställningsrutin som gäller. Handläggaren har då informerat upphandlad leverantör av riksfärdtjänst om vad som har beslutats via ett resetillstånd. Den enskilde kan därmed själv boka sin resa.

Avbokning eller ändring av resa

Upphandlad leverantör bokar alltid biljetter som inte är av- eller ombokningsbara, kommunen får alltså inte tillbaka biljettkostnaden om man behöver av- eller omboka biljetten. Undantaget från detta är taxi, som oftast kan avbokas fram till en timme innan avresa.

Avgifter

Bestämmelserna om avgifter vid en resa med riksfärdtjänst regleras i 8 § lagen om riksfärdtjänst. Den enskilde betalar en egenavgift i enlighet med regeringens föreskrifter. Avgiften motsvarar normala resekostnader med allmänna färdmedel för den aktuella resan och betalas normalt direkt till reseföretaget. Reseföretaget fakturerar sedan upphandlad leverantör för merkostnaden, som i sin tur fakturerar kommunen. För en eventuell ledsagare betalar den

enskilde ingen avgift, hela dennes resekostnad faktureras kommunen av upphandlad leverantör.

Avgift för medresenär i taxi eller specialfordon

Medresenären betalar samma egenavgift som den enskilde enligt förordning (1993:1148) om egenavgifter vid resor med riksfärdtjänst. Medresenär under 26 år och studerande som innehar Centrala Studiestödsnämndens rabattkort eller något av Studentkårernas studentkort som Mecenat och Studentkortet betalar enligt förordning (1996:1094) vid resa med taxi eller specialfordon 70% av vad resenärer som har fyllt 26 år betalar.

Avgift för medresenär i allmänna kommunikationer

När det gäller resor som sker med allmänna kommunikationer får medresenären oavsett ålder betala sina egna biljetter. Detta innebär att barn inte sällan reser gratis.

Bagage

Riksfärdtjänst avser persontransporter med normalt bagage. Vad som är att betrakta som normalt bagage avgörs av reseföretagets bestämmelser.

Husdjur

Vid resa med allmänna kommunikationer gäller reseföretagets bestämmelser. När det gäller resa med taxi eller specialfordon bestämmer kommunen vad som gäller. Det är tillåtet att medta djur i resa med taxi eller specialfordon om detta bedöms behövas utifrån funktionsnedsättningen, exempelvis ledarhund.